

24. STROKOVNO SREČANJE EKONOMISTOV IN POSLOVODNIH DELAVCEV V ZDRAVSTVU

Dosedanje izkušnje in učinkovitost preiskovalnih
institucij pri odkrivanju in obvladovanju
korupcijskih tveganj v zdravstvu

Dr. Igor Lamberger

Komisija za preprečevanje korupcije

Komisija za preprečevanje korupcije

- Relativno mlad državni organ
- Samostojni in neodvisen državni organ
- Zavezan samo Ustavi RS in zakonu
- Ni navodil s strani Vlade RS, DZ RS
- Ni „navodil“ politike ali lobijev
- Nima policijskih pooblastil
- Ima določena preiskovalna, nadzorstvena in izvršilna pooblastila

Komisija za preprečevanje korupcije

- Ustanovljena 2004 na podlagi zakona (ZPKor) ter Konvencije ZN proti korupciji (UNCAC)
- Senat sestavljajo predsednik in dva namestnika
- 40 zaposlenih javnih uslužbencev

Naloge

- Preprečevanje korupcije
- Integriteta
- Lobiranje
- Nasprotje interesov
- Premoženjsko stanje funkcionarjev
- Nezdružljivost funkcij
- Omejitve poslovanja
- Darila
- Nadzor in preiskava domnevnih primerov korupcije
- Sodelovanje na mednarodnih projektih
- Analize in preiskave pojava korupcije
- Prekrškovni postopki

Korupcijska tveganja in načrti integritete

- strateški, razvojni in obenem operativni proces
- cilj je krepitev integritete delovanja javnega sektorja in delovanje pravne države
 - izpostavljenost posameznih subjektov javnega sektorja kršitvam integritete in korupcijskim tveganjem
 - dejavniki tveganj za koruptivna in druga protipravna in neetična ravnanja
 - opredeli ukrepe za obvladovanje teh tveganj

Korupcijska tveganja in načrti integritete

Viri tveganj:

- organizacijski pogoji (zakoni in druga normativna ureditev),
- zaposleni (javni funkcionarji, javni uslužbenci, drugi zaposleni) in
- delovni proces (določeno zaporedje aktivnosti za uspešno doseganje zadanih ciljev)

Zavezanci: državni organi, lokalne skupnosti, javne agencije, javni zavodi, javni gospodarski zavodi in javni skladi

Smiselnost načrtov integritete?

- Pogosto slaba volja pri zavezancih, dodatno delo, nima pomena...
- Skrbniki načrta, predstojnik, zaposleni
- Cilj: identifikacija korupcijskih tveganj in ukrepi za obvladovanje teh tveganj
- Smisel: preprečevanje pogojev, možnosti za korupcijo (tudi kazniva dejanja)
- Možnosti, delovanje komisije: svetovanje, pregled, analize (tveganja v javnih šolskih zavodih) – pripombe, mediji...

Analiza korupcijskih tveganj

Področje: javni zdravstveni zavodi

- 43 subjektov, od tega 23 bolnišnic in 20 zdravstvenih domov
- Analiza po:
 - Skupinah tveganj
 - Samih tveganjih
- Gre za tveganja, ugotovljena s strani zavezancev, ne KPK

Rezultati: skupine tveganj

Skupina tveganja	Vsota
Tveganje v zvezi z vplivi in zahtevami	167
Tveganje v zvezi z javnimi naročili in drugimi oblikami nakupa ali najema	147
Tveganje v zvezi s specifikom poslanstva institucije	109
Tveganje v zvezi z nasprotjem interesov	78
Tveganje, ki jih zavezancem določijo nadzorne institucije	26
Skupna vsota	527

Rezultati: posamezna tveganja

Opis tveganja	Vsota
Javna naročila	90
Nedovoljeno sprejemanje daril	67
Zaščita prijaviteljev	57
Neupoštevanje nasprotja interesov	54
Čakalni sezname	44
Zloraba osebnih podatkov	12
Zaposlovanje javnih uslužbencev	11
Nabava medicinske opreme, medicinsko tehničnih pripomočkov in zdravil	10
Zahteva neetičnega ali nezakonitega ravnanja	10

Nabava, raba medicinske opreme, medicinsko tehničnih pripomočkov (MTP) in zdravil

- javna naročila (drobljenje naročil – naročilnice, dogovor med ponudniki, vključitev posrednikov, kriteriji za določenega ponudnika, stroka zahteva „svoje“ kriterije, zdravniki sodelujejo v nabavi, izločanje mimo kriterijev, dodatne zahteve (usposabljanje – cena?), več izbranih – naroča se pri enem, gradnje – aneksi
- aparature – cenejši aparat – dragi preparati
- doniranje, posoja aparatov – preparati?
- slabe evidence (posojanje, darovanje MTP, zasebno)
- Ni enotnih zahtev (stroka, register MTP)

Čakalni sezname in nedovoljeno sprejemanje daril

- problem javno – zasebno (pregledan zasebno, operiran prednostno v javnem zavodu – isti zdravnik)
- umetno ustvarjanje čakalnih vrst (več denarja, neusklajene zmogljivosti JZ - zasebniki,
- ista stopnja nujnosti – različna obravnava
- realnost in upravičenost seznamov (večkrat vpisani, umrli, že operirani drugje, neprimerni za posege...)
- Odgovornost težko določiti (kdo vpisuje, spreminja, določa vrstni red)
- Daljše čakalne vrste – več denarja za odpravo?

Nasprotja interesov

Zaposlovanje

- osebne, sorodstvene povezave (mož – žena, oče – hči)
- neizločanje iz postopkov

Izobraževanje, usposabljanje

- seminarji, osebna povabila posameznikov, mimo vodstev, udeležba družinskih članov, organizirajo farmacevtske družbe – tveganja

Financiranje farmacevtskih družb

- raziskav določenim zdravnikom
- preko društev (obvod)
- raziskava se vrši v JZZ (vprašanje osebnih podatkov, sredstev, čas...)

Zaključek

- Ni koruptivno zdravstvo, koruptivni so posamezniki
- Domneva nedolžnosti
- Sodni postopki predolgi
- Bolje preprečiti kot zdraviti – vloga preventive – preprečevanje nedovoljenih ravnanj – ni možnosti
- Odgovornost in morala posameznika
- Sistemska in druga mnenja KPK

Hvala za pozornost